

İsa Mesih'in yolları

<p>İsa Mesih'in yolları: beşeri bilinç ve insanlıkla dünyanın değiştirilmesine yönelik katkıları.</p> <p>Deneyim ve Bilimin birçok alanından kaynaklanan</p> <p>yeni bakış açılarının yer aldığı,</p> <p>kişisel gelişime yönelik pratik ip uçlarının verildiği,</p> <p>bağımsız bir bilgilendirme sayfasıdır.</p> <p>→</p>		<p>Bu, Türkçe dilinde bir özetir :</p> <p>Bilgilendirme : İsa Mesih ve İslam</p> <p>İnsanın Tanrıyla olan "geriye dönük bağlantısı" niteliğindeki din – İsa Mesih'le birlikte yollarda</p> <p>Ahlaki Değerlerin Temelleri – İsa Mesih'le birlikte yollarda</p> <p>Ekonomi ve sosyal konulara ilişkin Hıristiyan bakış açısı</p> <p>Dört İncil, Vahiy ve başka konulardaki* adımlarla ilgili olarak, birçok lisanda, örneğin sürekli olarak güncellenen İngilizce web sayfasında, daha kapsamlı metinler sunuyoruz.</p>
--	---	--

[tr.pdf](#)

Burası homepage <http://www.ways-of-christ.com/tr>

*) Bazı başka lisanlardaki daha kapsamlı metinde şunlar vardır : **Ana metin 1** : Bu metnin anlam ve kullanımına giriş, ayrıca tefekkür vb. konularla ilgili yöntemsel ip uçları ; "Başlangıçta kelime vardı" "ve kelime ete büründü..." ; Nazaret'li İsa : doğumu. Ayrıca Hıristiyanlık inancı doğrultusundaki dirilişi ele alan, ilave bir sayfa vardır. İsa'nın gençlik yıllarında önemli bir şey var mı ? "İki İsa Çocuğu" hakkındaki tartışmaya dair not. Vaftizci Yahya'nın uyguladığı, Ürdün Nehri vaftizine dair, ilave sayfa : Günümüzdeki vaftizle ilgili notlar, Çöldeki sessizlik, Nefisler, Kana'daki evlilik (Cinsellik, sempati, empati ve sevgi ile ilgili Hıristiyan bakış açıları), "Kutsal Coşku" (ve duygularla ilgili bakış açıları), Dağdaki vaaza dair (sağduyu ile alakalı bakış açıları vardır), Mesih'in Tabor Dağında yanlış anlaşılması, "Mucizeler" konusu, Lazarus'un dirilişi, "Koyunlar", Mesih ve ayakların yıkanması, Bethanya'daki mesh (Hıristiyanlık tinselliğinin önemli bakış açıları), Akşam Yemeği, Tutuklanış ve İşkence, Dikenli taç ve veda sözleri, Çarmıha geriliş ve mezara konuş, Hıristiyanlık Tasavvufundan notlar, Boş mezar, "cehennem yolculuğu", "cennete giriş" konuları, Diriliş, Göğe çıkma, yükseliş, Ruh ül Kudüs Bayramı olayı, Bir İsa tasviri; **Ana metin 2** : Yahya'ya gelen vahiy, Kehanetlerin yerine dair, Yahya kıyametinin içeriklerine dair : yedi kilise, ayrıca günümüzdeki kiliseler ya da ilahiyat kurumları ve ekümenlik ile ilgili ilave bir sayfa vardır, yedi mühür, yedi sur, "yedi gök gürültüsü" ve iki peygamber, kadın ve ejderha, denizden gelen yedi kafalı

hayvan, yerin dibinden gelen hayvan, “son yedi salgın hastalık ve Babil’in sonu” ve İsa’nın dönüşü; (gerçek) “1000 yıllık barış devleti”, “Yeni cennet, yeni arz ve yeni Kudüs”, Kapanış bölümü : Hıristiyanca olan, Tablo : Hıristiyan tavrı – “dünyada olmak, ama dünyadan olmamak”, “Üçüncü yol”, tasvir kalitesine dair notlar, basılı versiyon, ve haklar, E-mail formu. **3. Diğer konular:** Barış, yaşam ve dünya için bir dua, ahlaki değerlerin temelleri, Modern “İsa hakkında her şey – açıklayıcı hikayeler” ile ilgili kısa bir düzeltme, İsa ve beslenme konusu, doğa bilimi ve Tanrı inancı, Mesih İsa ve Deva – günümüzde de. kutsama, ekonomi ve sosyal konularla ilgili Hıristiyan bakış açıları, Toplum ve siyasetle alakalı Hıristiyan bakış açıları, Felsefe ve Hıristiyanlık – Habermas’ın “İnanç ve Bilim” adlı konuşmasına dair yorum, ekoloji ve yaratma, doğmamış can; bu sayfalar ve Hıristiyan teolojisinde akımlar; Hıristiyan meditasyonu, ilham ve kiliseler; ölümden sonra hayat meselesi ve bunun bu hayattaki anlamı; Hıristiyanlık ve “kader ve reenkarnasyon” öğretileriyle olan ilişkisi; ... **4. Eski Ahit ve diğer dinlerle diyaloga katkılar:** Eski Ahit, Musevi dini ve İsa, İsa ve İslam, Budizm; Zerdüş Dini (Zerdüştlük), Hinduizm, Taoizm ve Konfüçyanizm, Şintoizm ve doğal güçlere tapınılan dinler; insanın Tanrıyla “yeniden bağlantısı” olarak din

[Yayıncı bilgileri, e-mail](#)

[İncil](#)

Bilgilendirme : İsa Mesih ve İslam

Dinler arası dialog

Bu, tıpkı yıllardır olduğu gibi “dinler arasında barışçıl bir diyaloga” ve dinlerin birbirini daha iyi anlamalarına bir katkıdır. Bu yazı, ne İslam’ı bir bütün olarak vasıflandırma iddiasını gütmeyen ne de İslam dininin bünyesinde çeşitli öğretilerin bulunduğu gözardı eder.

Kur’an-ı Kerim*) ve kendilerine kitap indirilmiş olan diğer dinler.

İslam, "Tanrı'nın iradesine teslim olmak" demektir.

İslam'ın kutsal kitabı olan Kur'an-ı Kerim, Hz. Muhammed Peygambere Cebrail adlı melek (bu melek Hıristiyanlıkta Gabriel olarak bilinen büyük meleğin aynı olduğu kabul edilebilir) tarafından aktarılmış olan, ilahi vahiydir. Kesin olan, Kur'an-ı Kerim'in merkezi bir öneme haiz olduğudur. Bundan da öte yorumlarda Peygamber Hz. Muhammed zamanından (Hadis) bugüne aktarılan adetler (Sünnet; kelime anlamı: „alışkanlık, adet“) de önemli bir rol oynarlar. Peygamber Hz. Muhammed de davranışı itibarıyla bir tanrı değil, bir insandır. Hıristiyanlarda olduğu gibi Müslümanlarda da kutsal kitabı iyi bilmeyen insanların olduğu akılda tutulmalıdır.

Hıristiyanlar veya Yahudiler Kur'an-ı Kerim'in bazı surelerinde doğrudan "ehl-i kitap" (örneğin *sure 4, 171**) ve "İsrail oğulları" olarak adlandırılmaktadır. Bu nedenle bunlar da Kur'an-ı Kerim'le ilgilenilmelidirler (ki çoğu bunu yapmamaktadır). Din bilimi her halükarda tüm dinlerin kutsal kitapları ile ilgilenmektedir ve bunların tarihsel gelişiminin yanısıra yorum farklılıklarıyla da ilgilenir. Ancak kutsal kitaplar hürmetle araştırılmalıdır. Müslüman Kur'an-ı Kerim yorumcularının (müfessirin) bir kısmı, Kur'an-ı Kerim'in ilk şekliyle hala var olduğunu – Allah'ın emanetine – ve bu ilk şekline ancak saf meleklerle saf insani resullerin ulaşabileceğini yazmışlardır. Zine başka Kur'an-ı Kerim yorumcuları, dünyada bulunan Kur'an-ı Kerim'i okuyanların saf olması gerektiği

şeklinde bir yorumda bulunmuşlardır.

Peygamberin, resullerin arası kesildiği bir „zamanda" (ya da zaman aralığında) gönderildiği kabul edilir (*Sure 5, 19**). Kur'an-ı Kerim Peygamber Hz. Muhammed'in öğretileri doğrultusunda inananlar, „ehl-i kitap" olanlar (kendilerine kitap gönderilenler) ile „kâfirler" arasında ayırım yapar. „Ehl-i kitap" olarak özellikle Müslümanlarla aynı gelenekten gelen Yahudilerle Hristiyanlar kastedilir. Bazen Zerdüşter de kastedilir (*Sure 22, 17**).

Kur'an bir „peygamberler" zincirinden de bahsedilir. Bu peygamberlerin hepsi de yaşadıkları dönemde içerisinde öğretilerinde tek bir Allah'tan, ahiretteki hesaplaşmadan ve kendi halkları için duadan vs. söz ederler (*örneğin Sure 6, 83-92; Sure 7, Sure 4, 136**). Bu dinlere inanan insanlar ortak temellerin varlığına inandıkları sürece, Kur'an-ı Kerim'de dahi kâfir olarak sayılmazlar (*Sure 5, 48* ve diğerleri*). İslamiyetin ilk yüzyıllarında Yahudiler ve Hristiyanlar üzerinde İslama geçmeleri için baskı oluşturulmamıştır (Kur'an-ı Kerim'in öğretilerine uygun olarak: „Dinde zorlama yoktur", bkz. *Sure 2, 256**).

Hiz. İbrahim, tek tük olarak doğrudan tek Allah inançına eren „Hanefilerdendir".

Allah (İslamdan önce Al-ilah), samice bir kelimedir ve Hiz. Musa'nın İbranice kitaplarında Tanrı'nın ismi olan „Elohim" kelimesiyle kesinlikle aynı kökenden gelmektedir.

„Kafir" olarak (kelime anlamı: „Üzerini örtenler") kelimenin dar anlamıyla Peygamber Hz.

Muhammed zamanındaki manasıyla çok tanrılığa inananlar ya da putperestler kastedilirdi.

Peygamber Hz. Muhammed Arabistan'da bunlara karşı savaşmıştır. Bunlarla karşı Yahudilerin ve Hristiyanların İncil'inde de uyarılar yapılır. Kelimenin geniş anlamıyla bugünkü kafir kelimesiyle ise İslam dininde Allah'a ve özdükten sonraki mahkemeye inanmayanlar kastedilir. Bu kavram bazen yanlışlıkla Müslüman olmayan ya da başka bir yönde ilerleyen Müslüman anlamında da kullanılır.

Kur'an-ı Kerim'de İsa Mesih.

Dikkat edilmesi gereken hususlardan biri, Kur'an-ı Kerim'in bazı yerlerinde Hiz. İsa'dan bir peygamber, Allah'ın resulü, Allah'ın "sözü" (bu konuda fazla ayrıntıya girilmez) ve Allah'ın bir ruhu olarak bahsedildiğidir (*Sure 4, 171*). "Adem gibi yaratılmıştır" (*Sure 2, 3, 5, ...*). Demek ki, Hiz. İsa'yı sadece sosyal bir devrimci olarak tanımlayan modern Hristiyan ilahiyatçılarla kıyaslandığında iyi anlaşılabilir bir İslam'ın Hiz. İsa'ya biçtiği değerin kesinlikle daha yüksek olduğu görülmektedir. Buna karşın, Hiz. İsa'nın teslis inancı çerçevesinde tanrının oğlu olduğuna dair iddia İslam'da kabul görmemektedir. Bu hususu, otantik biçimde de olsa, zamanında başka çıkış noktalarını kendine temel kabul eden insanların da anlayabileceği şekilde anlatabilecek Hristiyanlar hemen hemen hiç kalmamıştı (*örneğin Sure 6, 101**). Romalılar mektubu 1.4'te Hiz. İsa kutsal ruhun gücü ile Tanrı'nın "oğlu olarak kabul edilmiştir" (yani doğmamıştır).

İslam inancında Tanrı'nın doğmadığı ve Hiz. İsa'nın doğrulmadığı, aksine yaratıldığı anlayışı Hristiyanlık anlayışıyla aslında örtüşmektedir. Ayrıca "Logos" (Yunanca) kelimesi (İncil de Hiz. İsa'nın tanrısal menşeli veya tanrı tarafından gönderildiği anlamına gelmektedir) de İncil'lerde "kelam" (bkz. yukarı) olarak tercüme edilmiştir, ki bu kelime Kur'an-ı Kerim'de Hiz. İsa için kullanılmaktadır. Kur'an-ı Kerim'in bazı ilhamlarında (İncil'de olduğu gibi) hem Müslümanların hem de Hristiyanların tam olarak çözemediği ve gereksiz yere terim tartışmalarına yol açan sırlar mı mevcut acaba? Hristiyanların bu öğretiyi "çok tanrıcılık öğretisi" gibi sundukları yerlerde dahi bu husus Hiz. İsa'nın kendi öğretilerine uygun değildir: "Benim adıyla Baba'ya (Tanrıya) dua ediniz" (*İncil, Yuhanna 15:16*). Hiz. İsa'nın hayatında her şey çok bağlı olduğu Tanrı ile ilgilidir ve kendisi de insanları ona götürmek ister.

"Logos" kelimesi (Yunanca, Yuhanna 1'de „Tanrı'nın sözü", Mesih ile bağlantılı bir tanım) Paret's'in Kur'an-ı Kerim çevirisinde (Almanca) Hiz. İsa'dan ayrı kullanılsa da, başka Kur'an-ı Kerim yayınlarında Tanrı'nın „meselesi" veya Tanrı'nın emri olarak kullanılır (*Sure 13, 2 und 13, 11**).

Kur'an-ı Kerim Hz. İsa'nın "Adem gibi yaratıldığını" (*Sure 3, 59**) kabul eder. Meryem'in (Maria), bir bakire olarak Hz. İsa'yı doğuracağını ileten, Tanrı'nın ruhundan gelen bir „resulden" söz eder (*Sure 19,17-22**). Hristiyan inancına göre Tanrı'nın meleği, Hz. İsa'nın kutsal ruhtan doğduğunu ilan ediyor. Kur'an-ı Kerim'de ayrıca Hz. İsa'nın kutsal ruh/ mukaddes ruh ile desteklendiği belirtilir (*Sure 5,110**).

Kur'an-ı Kerim'e göre Hz. İsa dirileceğini duyurur (*Sure 19, 33**). Ancak bu ifadeyle, Hz. İsa'nın Kur'an-ı Kerim'de de sık sık dile getirilen "kıyamet gününde" (Kur'an-ı Kerim'de çokca bahsedilen mahkemenin olduğu, inananların dirildiği gün) tekrar döneceği de kastedilmiş olabilir (*Sure 4, 159**). Kur'an-ı Kerim, Hz. İsa'nın hayattayken göğe yükseltildiğinden söz eder (*Sure 4, 157-159**; *Sure 3, 55**).

Müslümanlar ve Hristiyanlar, Hz. İsa'nın, Hristiyanların dediği gibi göğe yükseltilmeden önce çarmıha gerilmesi, ölmesi ve Tanrı ile ölümü aşması hususlarında mutabık değiller. Müslümanlar, Hz. İsa'nın çarmıha gerilmeden canlı olarak göğe yükselttiğine inanırlar. Buna karşın Hz. İsa'nın göğe yükseltildiği dönemde "ölmüş" olmadığı, aksine örneğin insanlara nasihatler verdiği inancı, her iki dinde de ortak bir inançtır.

Sure 3,55* veya *Sure 5,48**'de şöyle yazmaktadır: "... seni arındıracağım " ve "Hepinizin dönüşü Allah'adır. Artık size, üzerinde ayrılığa düştüğünüz şeyleri O haber verecektir." Bu açıdan Müslümanlar ve Hristiyanlar gizli kalan bazı hususların çözümleri üzerine kavga edeceklerine, sakın bir şekilde çözümlerini bekleyebilirler.

Aynı zamanda Kur'an-ı Kerim, inananların hesap sorulacağı zaman dirileceklerini de bildirir (*Sure 36, 77-83; Sure 69, 13-37; Sure 75 ve Sure 99* vs.*). Hz. İsa o zaman geri gelecek ve kitaba inanan insanların şahidi olacaktır (*Sure 4,159; karşılaştır: Sure 16,89**). Allah'a ve ahirete inanıp (bunlara Müslümler olmayanlar da dahildir) iyilik yapanların () Kur'an-ı Kerim'e göre hesap gününden korkmalarına gerek yoktur (*Sure 2,62; Sure 4,123-124; Sure 7,170**). Hem Kur'an-ı Kerim'e hem de İncil'e göre hesap günü Allah'ın bir meselesi olup, ister Hristiyan, ister Müslüman isterse Yahudi olsun, insanların meselesi değildir. (Dinler arasında yapılan bu gibi karşılaştırmalarla Kur'an-ı Kerim'in bağımsızlığı konusunda herhangi bir şüphe yaratmak istenmiyoruz.)

İslamın ve Hristiyanlığın ahlaki temellerine dair

Anılan üç „İbrahim dininin“ ahlaki temelleri arasında da yakın bir ilişki vardır. Hristiyanlığın şartları (her ne kadar listelenmemiş olsalar da), İslam'da da mevcuttur, örneğin *Sure 17,22-39; Sure 5,38-40; Sure 2,188; Sure 4,135; Sure 2,195 ve Sure 17,70** (*İnsanlık onuru*). Örneğin Kur'an-ı Kerim, suçsuz insanların öldürülmesini istisnasız bir şekilde kesinlikle yasaklar (*Sure 5,27-32**). „**Cihat**“ kelimesi sadece „Mücadele“ anlamındadır. „Kutsal Savaş“ ise Kur'an-ı Kerim'den alınma değildir, aksine Peygamber Hz. Muhammed'in ve İslam-i Hukuk mekteplerinin beklentileri sonucu ortaya çıkmıştır. İnsanın, kendi içinde olan ve kendisini tanrıdan uzaklaştıran nefisine karşı olan manevi-ahlaki mücadelesi, "Büyük Cihat" olarak adlandırılır ve bu mücadeleye, diğer bütün harici mücadelelerden daha fazla önem verilir (Bu konuda bkz. Hz. İsa'nın mesajına : "Önce çöpü kendi gözünden çıkart ..." Bu şekilde birçok harici çatışmanın zemini yok olabilir). "Sözlü Cihat", inancın barışçıl olarak temsil edilmesidir. "Fiili Cihat", inananın hareketleriyle örnek olmasıdır. "Kılıçla Yürütülen Cihat" (buna "Küçük Cihat" da denir), inananların tehlike altında olmaları durumunda söz konusu olur ve savunma amaçlıdır (bkz. Kur'an-ı Kerim, Sure 2, 190). Cinsiyetler arası ilişki konusunda ise Kur'an-ı Kerim'de geçen geleneksel kurallar (buna başka dinden olan insanlarla evlenmeyi yasaklayan kural da dahildir) ise oldukça kapsamlıdır.

İslami uygulamalara şunlar dahildir: "Allah'tan başka tanrı olmadığına ve Hz. Muhammed'in Allah'ın elçisi olduğuna şahitlik etmek; farz olunan günlük namazları yerine getirmek (*Sure 2,177**); yılda bir defa Ramazan ayında oruç tutmak (*Sure 2,185**); mümkünse hayatta en az bir kez hacca gitmek (*Sure 2,196**); zekatı (sosyal amaçlara yönelik ödeme) gerçekleştirmek (*Sure*

2,177*)."

Bugünkü İslamda dini ve ahlaki konularda karar verebilecek merkezi bir kurum bulunmamaktadır. Buna rağmen alimlerin belirgin bir çoğunluğunun kabul ettiği pozisyonlar büyük bir ihtimalle genel kabul görmektedir.

*) Kohlhammer Yayınevi tarafından yayınlanan „Der Koran, Übersetzung von Rudi Paret" (Kur'an, Rudi Paret Çevirisi) esas alınmıştır. Söz konusu çeviri bilimsel kriterlere uygun olup metinde bire bir çeviriler ile metnin dilsel açıdan daha iyi anlaşılmasına yarayan eklemeler arasında ayırım yapılmaktadır. Buradaki sureler için İslam dünyasında genel kabul gören mısır sıralaması esas alınmıştır. Başka çevirilerde suretler için diğer iki sıralama şekliinden biri kullanılıyor olabilir. Bu durumda metinde söz edilen yeri, belirtilen suret sıra numarasının biraz öncesinde ya da sonrasında bulabilirsiniz. Kur'an-ı Kerim'in zor çevrilebilir olması yukarıda belirtilen anlamı açık kısımlar için pek de geçerli değildir. Kur'an-ı Kerim'in söz edilen bu yerler, aynı zamanda Müslüman alimler (örneğin Dünya İslam Konseyi'nin eski başkanı Dr. Inamullah Khan) tarafından da kabul gören ve yorumlarında Kur'an-ı Kerim mekteplerinin geleneksel yorumlarını da dikkate alan "*Der Koran, übersetzt und kommentiert von Adel Theodor Khoury, 2007 (deutsch)*" (Kur'an, Adel Theodor Khoury Çevirisi ve Yorumu) isimli kaynakla de içeriksel olarak karşılaştırılmıştır.

***) Tarihsel "haçlı seferleri" de insan eylemi olup İncil'e dayandırılmaz. Bu nedenle günümüzde örneğin Avrupalı Hristiyanlarda bunların olumsuz bir izlenimi hakimdir.

İsa Mesih'in yolları

İnsanın Tanrıyla olan “geriye dönük bağlantısı” niteliğindeki din – İsa Mesih'le birlikte yollarda

1) Religion (din) kelimesi latince re-ligio kelimesinden türemiştir = Bu da en içten bizimle aynı zamanda şekil alan, Tanrı ile tekrar birleşme anlamına geliyor. Bir holograma az çok benzer şekilde, bu gibi şeyler büyük çaptada meydana geliyor.

Beşeri hayattaki derin sorunların idraki

Deva bulma konusunda dua nasıl bir anlam taşıyorsa, insanın devamlılık arz eden şekilde değişmesi bağlamında da, İsa'nın “İyileşmek istiyor musun ?” sorusu (Joh. 5/6) öncelikli olabilir. **Ya da, ‘Tanrıya götüren yolda ilerlemek istiyorsan, değişmek zorunda olan ne gibi noksanlara sahip olduğunu biliyor musun ?’** Görünüşte çok basit olan ve nadiren dini olarak algılanan durumların ardında, bir “ip ucu” bulunabilir. Bir çocuğun, gençliği aşarak yetişkinlik çağına ulaşması esnasında, yeni yetenekler elde edilir. Ama bu arada çoğunlukla kökensele yaşantı becerilerinin üzeri örtülür. İnsan daha sonra hafızasının ve duanın yardımıyla, bu örtülü doğal yaşantı tarzını tekrar kazanmaya çalışabilir. Elde edilmiş olan yetenekler bu arada muhafaza edilirler yine de. Öte yandan beşeri yapının sertleşmiş yanları tekrar gevşetilir ya da ortadan kaldırılır. İnsanın, hayatındaki ruhsal-manevi veya harici “kopukluklar” nedeniyle ikiye bölünmesi – Zeka ve bağımsızlık kazanmış olan dürtüsel hayat olarak yani. Arada ise, artık fazla entegre olmayan bir orta nokta şeklindeki kalp vardır. -, bu bağlamda değişik yollar üzerinden tekrar güçlü bir biçimde ortadan kaldırılabilir. Cennet mitindeki “idrak ağacının meyvesinin”, bu bölünmeyle ilgili olduğuna^{2a}), ayrıca “Eğer geriye dönüp çocuklar gibi olmazsanız, cennete giremezsiniz” sözünün, geriye dönüşüm olasılığıyla ilgili derin bir bilgiye dayandığına, işaret etmek mümkündür – *Matth.'da İsa 18, 1-3, Mk. 10,15, Luk.18,17*. Burada sadece çocuksu masumiyet değil, aynı zamanda gelişimin kökensele temelleri de söz konusudur. Bu temeller neredeyse “ilk

biçime”^{2b)} işaret ederler, yani bunlar önceden tasarlanmış temel motifler olup, insanın “kullanma talimatının” yitik parçasıdır. Bu yol, günümüz kısıtlı sağduyu bilincinin çok ötesine ulaşabilir.

2a) Negatif karakteri („şeytansı) bastırmak-- Bundan dolayı özellikler aynı zamanda sözkonusu „tezatın“ şifasını da ilgilendirmektedir (akıl ve içgüdü, v.s. arasında) .

2b) C.G.Jung'un v.s. derin psikolojiden bir terim „ilk örnektir“; insan varlığın farklı şekillerle yaşanır temel numuneleri.

Bu demek değildir ki, insan bunu doğrudan kendi başına başarabilir. İsa gerçek bir yolu ve bu yolun üstesinden gelmesi için gerekli olan kuvveti, daha doğrusu merhameti sunar. Gerçeği arayan Hıristiyanlar – tasavvufçular ve simyacılar -, mükemmele ulaştıran bu tür yollardan (bkz. Örneğin Matth. 5,48 ; Joh. 10,34, ...) çok belirgin bir şekilde geçmişlerdir. Birçok başka Hıristiyan da bu yönde bilinçli ya da bilinçsiz olarak deneyimler elde ettiler. Acaba daha ziyade içsel bir yol mu takip ediyorlardı, inançlarını daha çok sosyal olarak mı ortaya koyuyorlardı, yoksa – “Dopdolu bir Hıristiyanlık” olarak ifade ettiğimiz anlamda - her ikisini içlerinde birleştiriyorlar mıydı ? Söz konusu deneyimler açısından bu hiç önemli değildi. İnsanın içsel bölünmüşlüğü’nün çözümü, birçok kültürde bin yıllardır aranmıştır. Tao’cu simyacıların ve çeşitli Yoga tarzlarının çabaları, bunun kanıtıdır.³⁾

3) Hint dilinden gelme Yoga kelimesinin manası, kelime olarak = "boyunduruk altına almak" , bu da herşeyin ilk başlangıcın sonsuzluk ile tekrar birleştirme arayışı anlamına gelmektedir. Bu buna benzer başka yolların hıristiyanlık gibi aynı hedefe ulaşıracağı, anlamına gelmiyor.

“Tanrısal insan” ya da Tanrı tarafından gönderilmiş olan insan İsa Mesih, yani “yeni Adem”, artık insanların da yitik kökensel özelliklerini yeniden kazanabileceklerine ve artık tehlike arz eden yanlışlıkların tekrar yoluna konma zamanlarının geldiğine yönelik, bir işaret konumundadır. İsa, dünya için bir “şans” olarak, hayatın anlamının ilk kaynağına, yani Tanrıya bağlanması ve en üst seviyedeki beşeri bilinci kendi içinde birleştirebilirdi. Yozlaşmanın gücünü aşabilirdi. Başka insanlarla arasında farklar mevcut olsa da, o aynı zamanda, bunu bu şekilde gerçekleştirebilecek kişiydi. Bu nedenle insanlar bu yolda daha kolay ilerleyebilirler. Özellikle de bunu bilinçli olarak yaptıklarında. Ama tarihsel İsa hakkında bilgi sahibi olmayanlar dahi, onun hayatından etkilenirler. Buna diriliş de dahildir. Bu, şu duruma benzer : Bir adadaki hayvanlar yeni bir şey öğrendiklerinde, uzak adalardaki aynı tür hayvanlar, bu yeteneği birden bire daha çabuk geliştirebilirler. Zira müşterek bir güç alanları vardır. Bunu örneğin *R.Sheldrake* de tespit etmiştir.

İnsanın İsa ve Tanrıya yönelik içsel bir ilişki kurması, önceleri kilisenin aracılığı olmaksızın da mümkündür. Gerçi genelde uygun bir Hıristiyan cemaatinin yardımı olabilir. İsa’nın bütünsel varlığını yine bir ruh doktoru ve bir sosyal reformcu olarak ikiye ayırmış olan çelişkili ilahiyatlar, artık bilgeliğin son merhalesini teşkil etmiyorlar. Aslında bazı insanların ayakta durmasına yardımcı olabilirler. Özellikle de, bu ilahiyatların birkaç tanesini tanıdıklarında. Örneğin her münferit insan “sessiz odacığında” ama ayrıca pazar alanında da, doğrudan İsa’ya yönelebilir. Bunu yapmanın bir yolu, devredile gelen özellikleri (Dört İncil’i) hatırlamaktır. Ancak Mesih’in, ölümünden sonra da algılanabildiği konusuna açık olanlar (Başka bir şekilde de, her insan ölümü, birçok tanıklık doğrultusunda bilinçli bir varlık olarak – ama dünyevi görünüm olmaksızın – aşar.), Mesih’i halen etkin biri olarak kabul edebilirler. “Onun adına”, daha doğrusu ‘ağabey’ sıfatıyla onunla birlikte, her şeyi kuşatan Tanrıya dua etme duygusu mümkün olur (bkz. Joh. 15,16 ; Matth. 6, 7 – 15 ; Matth. 18, 19 – 20). Örneğin :

Tanrı, yani kökenim, imdadım ve umudum !

İsa Mesih'le* birlikte, senden gelen her şey için şükrederim.

Beni senden uzaklaştıran şeyler için beni affet. **

Bu sessizlik içinde senin ruhun vasıtasıyla yaratıcı olmama izin ver lütfen ***

Sana götüren yolda beni yukarıya çek.

*) Gerekli görenler Meryem'i de dahil edebilirler. İnsanın erkek ve dişi özellikleri de böyle yukarıya doğru çekilir.

***) Bunun ötesinde, olumsuz olarak algılanan her duyu, somut ortaya çıkış şekli çerçevesinde, 1. içsel olarak gözlemlenebilir (örneğin korku, nefret, kayıtsızlık ve kibir, aşırı evham ... ya da bir sorun, her şey, yeter ki, düşünce ve kelime olarak ortaya çıkmış olsun, bkz. Matth. 5,22). 2. Düşüncelere dalmaktansa, bir an için sakince bekleyin ve mümkün olduğunca, asıl konunun ne olduğunu anlamaya çalışın. Sonra 3. olarak, bu deneyimsel, neredeyse fiziksel olarak hissedilebilen safrayı, dua yardımıyla Tanrı'ya aktarın (ayrıca bütün diğer hayatı Tanrı'ya aktarmak da mümkündür). 4. Bunu muhtemelen hissedinceye ya da bir rahatlama oluşuncaya ya da bilince bir tür "cevap" girinceye kadar sessizce bekleyin.

***) Sessizlikte günlük olaylar 'sükunete erebilirler'. Böylece işlenmeye, daha doğrusu duaya daha hazır olurlar. Bu durumda yeni konular için gereken açıklık artacaktır.

Bu yolda ahlakın önemi

Her şeyin üzerinde olan **"ve komşusuna, kendisine baktığı gözle bakan"** (Matth. 19,19), bir bakıma kendisini de böyle gören **"Tanrıya yönelik aşk"**, bu yol üzerinde bir düzlük hüviyetindedir. İnsanın kendisini sevmesi, çevreye yönelik vazifeyi idrak etme çabasının bir parçası olabilir. Aşk, Mesih İsa vasıtasıyla birleştirici olabilir, zira ana özelliği, **bilgelikle bağlantılı olarak** budur. Mesih İsa doğrultusunda anlaşılabilir iyi amel yolu da, Hıristiyan yolunun iç ve dış etkilerini anlaşılabilir kılar çoğunlukla. İsa, ahlakla ilgili yerleşik temel ilkeleri muhafaza etmiştir, zira insan normalde "ektiğini biçer" (Gal. 6,7). Ama yasanın dış suretini vurgulamak yerine, **sorumluluğu** daha ziyade ayrıntılara yerleştirmiştir. Bu arada görülmektedir ki, insanın kendi içinde bir şey var (bu şey sadece vicdan olarak fark edilir olsa bile). Bu öyle bir şey ki, İsa Mesih ile uyum içinde. Bu nedenle bir tür içsel "yeniden doğuş" (Joh. 3) gerçekleşir. Bu doğrultuda insan zamanla bir bütün olarak, İsa Mesih'in örneğinde gördüğümüz ruhla gitgide daha fazla uyum gösterir. Bu içsel hareket noktası kalpte veya ruhta, daha doğrusu maneviyat bünyesinde yaşanabilir. Yaşantı tarzları bireysel olup, çeşitlidir. Birey Mesih'i, daha doğrusu onunla ilgili güçleri nasıl yaşarsa yaşasın, bireysel olarak daha önceden bilinenleri, mümkün olduğunca sık hatırlamak, en doğrusudur. Öyle ki, ilk başta devasa etkiler ortaya çıkmasa da, bunun üzerine daha dolaysız bir temas bina edilebilir.

İnsanın içinde bu şekilde bir tür sadaka olarak gelişen bu güçle, 'harici' Mesih ya da Tanrı'dan tekrar yaklaşarak gelen evrensel iyileştirici güç, birleşebilir. Burada da bireysel deneyim tarzı çok çeşitli olabilir. Ama bu durumda belirgin olacaktır ve bu bağlamda çevreye yönelik etkileri olacaktır. Bu tür derin konular şimdiye kadar bazı az sayıdaki insanla sınırlıydı ve bu insanlar

“Mutasavvıf”, “Aziz” vs. olarak adlandırılıyordu. Oysa bu tür görünüm, “kıyamete yakın” sayılan çağımızda, giderek daha fazla sıradan insanlarda meydana geliyor. Bu durum her zaman önemine koşut biçimde anlaşılabilir. Bu nedenle bu konuya burada değinmek gerek. ‘Hariçten’ gelen bu evrensel etki ya kabul edilir ya da bazen acı verecek bir şekilde, içlerinde benzer bir gelişim sergilemeyenlerin barikatlarına çarpar, geri döner. Öyle ki, söz konusu etki ‘mahkeme’ olarak algılanır.

Beni yönlendir ki, sana doğru yürüyen başkalarına zarar vermeyeyim.

Başkalarına senin istediğin gibi yardım etmemi sağla.

Yolculuğumda* beni koru

Sana olan sevgiye daha fazla yaklaşmamı sağla.

*) Burada başkaları da dahil edilebilir.

Büyük çapta, ilk zamanlardan bu yana var olan kültürlerde, benzer bir gelişim

Çocukluktan olgun insana kadar yer alan gelişim aşamalarına (bkz. yukarıda) benzer bir şekilde, beşeri kültürlerde de bilinçlenme aşamalarından geçilmiştir. Bunlar bir yandan yeni yeteneklere yol açtılar (daha özgür istekler, duygular ve düşünceler), öte yandan ise “yaratılış” dediğimiz hadiseyle olan kökensel yakınlığı azalttılar ve böylece sorunların üst üste yığılmasına yol açtılar (bkz. Jean Gebser, “Köken ve Şimdiki Zaman” : ardı ardına arkaik, büyülü, mitolojik sağduyu bilinci ; bunun ötesinde daha güçlü olarak entegre edilen bir bilinç gelişebilir ve bu bilinç örneğin sağduyu bilinci olarak adlandırılabilir). Dikkat çekici örnek insanların da katkısıyla, birer tohum niteliğindeki gelişim aşamaları büyük çapta , hiç olmazsa kültürel bağlamda önem arz eden boyutta gelişebildiler. Bu, her türlü dirence karşı başarılıydı. Ama zikredildiği gibi, çoğunlukla büyük kayıplar verildi. Artık zamanımızda görülebiliyor ki, insanlık ve uluslar vs., kadersel bir meydan okumayla karşı karşıya bulunuyorlar : Hayatta kalmak istiyorlarsa, yeniden küçük “değişimler” ya da evrimsel adımlar gerçekleştirmek durumundalar⁴). Bunlar yaklaşık 2000 yıldır hazırlanmıştır. Artık bunlar, elde edilen yetenekler (örneğin sağduyu) pahasına gerçekleşmek zorunda değil. Eğer yeterli sayıda birey, giderek daha bütünsel bir sağduyu bilinci geliştirirse, ilahi kökenleriyle yeniden birleşirlerse , kıyamet felaketleriyle olan yarış, “yukarıdan” gelen yardımla hâlâ kazanılabilir. Buna, barış taraftarları vs. gibi harici katılımcılarla olan ilişkiler de dahildir. Her iyi niyetli insan, bu “oyunda” “gerekli” bir yere sahiptir. Kurumsallaşmış dini oluşumlara ters düşen bir çok insan, görünüşe göre bunu arıyor. Bunlar geleceğe doğru gidiyor ve geçmişi gözden geçirmeye yardım ediyor. Hâlâ çok fazla “sıradanlığın” var olması durumu değiştirmiyor. Söz konusu olan şey, tavukla yumurta ile alakalı sorudur. Acaba harici ‘kurtuluş’ mudur amaç, yoksa insanın var oluşçu bilinç ve varlık gelişimi mi ? Şu ana kadar var olan değer ölçüleri kaçınılmaz biçimde dönüştürülmelidir. Zira insan, bildik, eski programın devam ettirilmesinin, nereye doğru gittiğini çok iyi tahmin edebiliyor. Her şey nasıl bir bütünün parçasıysa, her iyi amel de bütüne dahil olur.

⁴) Herbert Gruhl'un en son kitabı olan „Yokluğa gökyüzüne yolculuk“ (Almanca) karamsar görüşüne sadece şu açıdan hak veremiyoruz, çünkü o gelişmelere-veya güç kaynağına, -yani aynı zamanda bir şans teşkil eden: Tanrıya dokunmayı gözden kaçırmıştır.

İnsanlara, ölüm kalım kararlarını sana bırakmaları konusunda ilham ver.*

Senin yarattıkların için çalışanlara yardım et.

Vaat ettiğin yeni çağa geçişi sen hazırla.**

*) burada ayrıntılar da zikredilebilir ya da bunlar hemen ardından, tefekkür biçimli bir gözlemde ele alınabilir. Örneğin 'şiddet ve karşı şiddetin kaşınmasına son verme', 'problemleri çözerek şiddetin ayağının altından zemini çekip aliverme', 'dinlerin iyi niyetli temsilcilerinin arasında barışçı bir diyalog kurma', ...

**) Lukas 11:2, 21:31. Vahiy 11:16. Tanrı, kendisine gösterilen sevgiyi etrafına dağıtabilir.

Demek ki, Tanrıya doğru küçük ve büyük çapta “dönüş” söz konusu

Joh. 16,12-13, Daha size söyleyeceklerim var, ama bunu şimdi kaldıramazsınız. Ama gerçeklik ruhu geldiğinde, o sizi asıl gerçeğe doğru yönlendirecektir. Zira kendi sözünü söylemeyecek, duyduklarını anlatacaktır. Gelecekte olacakları size bildirecektir.

İsa Mesih'in yolları

Ahlaki Değerlerin Temelleri

Mesih İsa, ahlaklı ve namuslu davranışlar ölçütünün, sadece harici bir yasa normu ya da geleneğin baskısıyla mevcut olmasına değil, münferit bireyin içinde var olmasına değer veriyordu. Bu içselleştirme ise, harici "darbelerle" meydana gelmez. Tersine, "Tanrı aşkının ve insanın kendisi için uygun gördüğü şekilde komşusuna davranmasını sağlayan insan sevgisinin" gelişebildiği, bir hayat tarzıyla oluşur. "Birbirinizi sevin" (Joh. 13,34). Bu kuvvet, gerçek vicdanla birlik içinde hareket etmeyi mümkün kılan kuvvettir. Tanrı aşkı, onun yüce hedeflerini sezmemizi sağlar. Münferit insanların, çiftlerin, grupların vs. bu evrensel aşkı içlerine kattıkları her yerde, fark belirgin olur. Bu aşk herkesin içinde ne kadar çok mevcut olursa, harici ve ayrıntılı talimatların önemi de o kadar azalır.

Ancak bu durumda yine de, örneğin daha önce "10 Emir" şeklinde verilmiş olan içerikler, eskimiş sayılmazlar, tersine tasdik edilirler. Bunlar temelleri itibarıyla değil, ayrıntıları açısından kültürel değişime tabidir. Bunu, bizzat Musa hakkındaki malumatlar kanıtlar. Musa'ya, önceleri bir tür yüksek ahlak biçimi verilmişti herhalde. Ancak kendisi, görünüşe göre bunun için yeterli olgunluğa sahip olmayan halka, daha basit bir versiyon sunmuştu. Bu bakımdan ahlaki temeller, Hıristiyanlık, Musevilik ve İslam açısından aynıdır. Fiilen bütün diğer dinlerde de, benzerlikler mevcuttur. Bunu "Dünya Dinleri Parlamentosunun, Dünya Ahlakı ile ilgili Açıklaması" gözler önüne sermiştir (bkz. Linkler sayfası). Ahlakın özünde, insanın başkalarına, kendisine uygun gördüğü biçimde davranması, yani başkalarına zarar vermek değil, daha ziyade yardım etmek vardır. Bu,

kader bağlamında çok önemlidir, zira “ne ekerseniz, onu biçersiniz” (Gal. 6, 7 ; Kor. 9, 6). Bu aynı zamanda, söz konusu yeni çağa iştirak etmenin ana kriteridir de, ki bu çağ hakkında “Ey Babamız” duasında şöyle denir : “Senin imparatorluğun gelecek !” (Matthäus 6). Ve dağ vaazında sözü edilen çağ için şu ifadede bulunulur : “Mülayim olanlar, dünya devletine malik olacaklardır.”

Geniş çerçeveden bakıldığında, buradan öyle bakış açıları ortaya çıkar ki, bunlar beşeri var oluşun en muhtelif platformları açısından hayati önem arz ederler. Dağ vaazında dile getirilen ahlak, günümüzde bazı Hıristiyan çevreler tarafından dahi, dolaysız olarak uygulanamayan bir “zihniyet ahlakı” olarak tanımlanır yanlışlıkla. Gerçi buradaki ahlak, örneğin herhangi bir zor siyasal kararlar ilgili olarak, otomatik olarak bir hareket tarzı talimatı sunmaz insana gerçekten de. Ama neticede bu bağlamda da bir kıstas teşkil eder. “Sorumluluk Ahlakı”, beşeri anlamda değerlendirir ve toplumsal çerçeve dahilinde kararlar verir. Ancak bu kararlar, bireylerin kendi “zihniyet ahlakları” doğrultusunda umdukları kararların aksine verilmiş olabilir. Bu durumda otomatik olarak, İsa'nın da aynı kararı vereceğini beklememek gerekir.

Birey, olup bitenler konusunda kendi payı açısından sorumludur. Bu payını, başkalarının hatalarına mahsup edemez. Hukuki mücadelelerde çoğunlukla söz konusu olduğu gibi, suçu bir tarafa yıkmak her zaman doğru olmaz. Gruplar vs. de, uyguladıkları baskılar nedeniyle ya da olumlu veya olumsuz anlamda bir eğitici alan olmaları açısından, sorumluluktan pay sahibidirler. Böylece bunların hepsinin de, (örneğin bazı mesleklerin çoktan sahip olduğu üzere) bir ahlak kodeksine ihtiyaçları vardır. Bu doğrultuda bireysel ahlakın ötesinde, toplumun ya da toplum kesimlerinin “yapısal ahlakı” gündeme gelir. Kanunlar ve bu kanunların keyfi nitelikleri, bunu tek başlarına sağlayamaz.

Musa Emirleri (2. Musa bölümü = Hicret 20)	<u>Kur'an-ı Kerim'de Ahlak</u>	"Dünya Ahlakı" (bkz. linkler sayfası)
1. Efendin, yani Tanrın benim. ... Benden başka Tanrın olmasın. (Kendine putlar imal etme) 2. Efendinin, yani Tanrının adını istismar etme (zira Efendin, adını istismar edenleri cezasız bırakmayacaktır).	Allah ile birlikte başka bir ilâh edinme ... (Sure 17,22*)	("Dünya Ahlakı" ile ilgili mutabakat, muhtelif dinlerin Tanrı kavramına yönelik değildi. Sadece - örneğin Budistler nedeniyle - herkesin müşterek noktası şuydu ki, “nihai nitelikli bir gerçeklik”, yani maddi gerçekliğin ötesinde bulunan bir şey kabul ediliyordu.
3. Bayramını / Cumartesi gününü mübarek kabul et.	... namaz için çağrıldığı(nız) zaman, Allah'ı anmaya koşun... (Sure 62,9*)	
4. Babana ve annene saygı göster (öyle ki, Efendinin, yani Tanrının sana vereceği toprakta uzunca yaşayabilesin).	... anne ve babaya iyilik et..., onlarla saygılı konuş... ve akrabaya hakkını ver... (Sure 17,23-26*).	
5. Öldürme / Cinayet işleme	Allah'ın öldürülmesini haram kıldığı canı öldürmeyin... (Sure 17,33 ve 5,32*).	Şiddetsizlik kültürüne ve her türlü hayatın saygınlığına ilişkin yükümlülük.
6. Eşini aldatma *	Zinaya yaklaşmayın! (Sure 17,32)	Erkek ve kadının eşitliği ve ortaklığı kültürüne ilişkin yükümlülük (cinselliğin yıkıcı kullanımına karşı olma ...)

7. Hırsızlık yapma 9. Komşunun evine göz dikme 10. Komşunun eşine, uşağına, hizmetçisi ve sığırina, eşeğine ve sahip olduğu hiçbir şeye göz dikme	Hırsızlık eden erkek ve kadının, yaptıklarına karşılık ... ellerini kesin... Kim ...tevbe eder, halini düzeltirse, ... Allah, onun tevbesini kabul eder.... (Sure 5,38-41*)	Dayanışma ve âdil ekonomik düzen kültürüne ilişkin yükümlülük...
8. Komşun aleyhinde yalan şahitlik yapma / yalan söyleme	Adaleti ayakta tutan ve kendiniz, ana-babanız ve yakın akrabanız aleyhine de olsa, ... şahitlik eden kimseler olunuz. Sure 4,135* (betr.. Hile için bkz. Sure 2,188*)	Hoşgörü kültürüne ve dürüstlük içinde yürütülen bir hayata ilişkin yükümlülük

*) Surelerde İslami ülkelerde en çok kullanılan mısır sıralaması kullanılmıştır. Başka sure sıralamaları söz konusu olduğunda sure örneğin bir sonraki sıra numarasına sahip olabilir.

** Bu konuya muhtelif dinler tarafından, özellikle çok çeşitli ayrıntılar eklenmiştir. Bu doğrultuda, herkesin aynı ayrıntıları doğru addetmediği konusuna anlayış göstermeliyiz. Ayrıca eskiden, dini ilkelerle ayrıntılı dünyevi yasalar, günümüzdeki amaçlara yeterli gelecek bir biçimde ayırt edilmemişler. Ama bu demek değildir ki, inanç ve yasalar arasında her zaman önemli boyutlarda içeriksel tezatlar arzu edilsin.

İnsanın kendisi hakkında tespit ettiği yetersizlikleri ve olumlu özellikleri bir çetelede not etmesi ve ilerleyişleri bilinçli olarak takip etmesi, işe yarayabilir. Bu konuyu geliştirmenin çeşitli yolları vardır :

1. Hayatın gerçekleri bağlamında, insanın kendi sorunlu özelliklerine ilişkin, dolaysız çalışmaları. Güzel niyetler vs. Bu, İsa açısından da önemini muhafaza eder : “Önce çuvaldızı kendine batır ...” (*Matth. 7, 1-5*). **İslam** açısından da insanın kendisiyle ilgili meşguliyeti, “Büyük Cihad”, yani “Büyük Kutsal Savaş” olarak değerlendirilir. Bu, bütün diğer harici mücadelelerden daha fazla önemsenir.

2. Dolaysız gönül alma ve 3. Dolaysız karşılıklı affediş (mümkün olduğunca). Öte yandan sorunları, çözümleri için dua yoluyla Tanrıya havale etmek ve içsel olarak affetmek. Bu da İsa açısından önemini korur. O da “kuruşu kuruşuna” ele almaktan söz etmektedir (*Luk. 12, 59 ; ancak bkz. aşağıda : 5.)*

4. Başka yolu yoksa, zarar görmüş olan başka insanlar lehinde olmak üzere, uygun iyi amellerin işlenmesi olasılığı da mevcuttur. Birçok şey, dolaylı olarak Tanrı tarafından da silinir. Örneğin bir kimse topluma yararlı görevleri üstlendiğinde (Burada, mevcut olanın arınmış bir biçimde geliştirilmesinden, özgür ve yararlı eserlere akıcı bir geçiş söz konusudur ayrıca. Bu durumda ‘kimin ektiği ve kimin biçtiği’ hususu da göreceli olur. *Bkz. örneğin Joh. 4, 37*). Bu arada *Mt 7, 20-21* doğrultusunda, şu cümle geçerlidir : “... meyvelerinden tanıyacaksınız onları. Bana “Efendim, Efendim !” diyen herkes değil, sadece Tanrının iradesine boyun eğenler cennete gireceklerdir.”

5. "Tanrıya yalvarın !". Buradaki yalvarış, hayatımızın gelişimine ilişkin affa ve merhamete yöneliktir. Bu, salt hümanist bir ahlakın veremeyeceği, asıl önemli yardımdır. Böyle olunca, kader artık mekanik bir şekilde gerçekleşmez. Tersine, insan Tanrı tarafından yönlendirilir ve doğrulur. Her şey, Tanrının daha yüksek bilgeliği çerçevesinde, birey ve çevresi için en iyiyi verecek şekilde ele alınır ve geliştirilir.

(...)

İsa Mesih'in yolları

EKONOMİ VE SOSYAL KONULARA İLİŞKİN HIRİSTİYAN BAKIŞ AÇISI

İlk önce dile getirmeliyiz ki, insan en yeni iktisadi araştırmalara *) göre de, şu âna kadar süre gelen liberal iktisat teorisince varsayılan, salt bencil bir yaratık değildir. Yalnızca menfaatleri doğrultusunda hareket edenler, sadece bir azınlıktan ibaretti. Çoğu insan için, gönüllü karşılıklı işbirliği gibi başka değerler, en az o kadar önemli ve çoğunlukla belirleyici bir rol oynamaktadır. Ancak bu "karşılıklı diğergamlık" da tıpkı bencillik gibi, umumi toplumun menfaatlerinin otomatik olarak en iyi şekilde korunmasını sağlamamaktadır. Tersine, o da bir tür gruplaşmaya neden olabilmektedir. Bu bakımdan sadece bilinçli, istikrarlı ahlaki kararlar yardımcı olabilmektedir.

Bu noktada psikolojik ve dini-ahlaki bakış açıları devreye girebilir. İnsan aynı ölçüde bireysel ve sosyal bir yapıdadır. Gerek sağlıklı – abartılmamış – bir öz benlik, gerekse diğer insanlara yönelik dayanışma nitelikli bir tutum, uygun bir dürüstlük şartıyla eğitimle oluşturulabilir. Yalnızca bencil tarafın mevcutmuş gibi görüldüğü yerlerde, diğergam taraf ya cılız kalmıştır, ya da batı toplumunun sert "talimlerinden" dolayı yozlaşmıştır. Sosyalist toplumlar tek taraflı olarak dayanışmayı vurgulamış olup, öte yandan insanların özgürlüğe ihtiyaç duyan bireyci taraflarını çoğu zaman yozlaştırmışlardır. Böylece insanın yapısına da uygunluk sağlamamışlardır. İnsanlar her nerede dengeli koşullarla karşı karşıya bulunmazlarsa, bunu er ya da geç eleştirilerle vs. dile getirirler. Bu durumda ya zamanında doğrusu öğrenilir, ya da er ya da geç işler sarpa sarar. Bu durum, küresel çapta iç gören ticari teşekküllerin vasıflandırdığı, bugünkü egemen ekonomi şekli için de geçerlidir. İsa, ilk önce insanın kendi evinde oluşan sorunlarla mücadele etmesini tavsiye etmektedir (Matth.7)

Gerçi dağ vaazının **) (Matth.5-7) vs. değerleri dolaysız olarak toplumsal davranış talimatlarına uygulanamıyor. Ama yine de bilinçteki bölünme, örneğin özel hayatta 'komşunu sev!' emri doğrultusunda davranarak, mesleki ya da toplumsal işlevlerde tam tersini yapmak, İsa'nın arzuladığı anlamda değildir. Ciddi bir ahlak ***) tüm platformlarda kendini ispatlamalıdır ve en nihayetinde dünyanın bütünü için geçerli olmalıdır. Mesela merhamet değeri ve İsa'nın özellikle fiiliyatta da yoksullarla ilgilenmesi, su götürmez bir şekilde kiliselerin bilinen sosyal hizmetlerinin ötesinde de toplumsal bağlamda önemlidir (şirketler dahilindeki insanlar arası ilişkiler açısından da). Matth.22,14 / Markus 12,17'nin de oldukça uygulamaya yönelik bir önemleri vardır. Zira burada merhametin yanı sıra, İsa'nın nakledilen "aşarı" da teyit edilmektedir. Yani Roma vergisinin yanında, dini ya da hayır amaçlı bir % 10 vergisi. İsa'daki anlamıyla yardımseverlik gönüllü alınan kararlara bağlı olup, buradan doğrudan zorunlu bir paylaşım anlayışı çıkarmak mümkün değildir. 9 ve 10 numaralı emirler hala geçerlidir. "Komşunun sahip olduğu şeylere ... tamah etmeyeceksin." Sosyal konumu iyileştirmeye yönelik bütün çabalarda da farklı kaderler Tanrı'nın elindedir.

Matth.25,14-30 / Lukas 19'daki benzetme, bilinen maddi hususları konu alır. Ancak bağlamdan görüyoruz ki, bununla maddi mülklerin ya da kaynakların artırılmasından daha kapsamlı bir şeyin anlatılması amaçlanıyor (Örneğin Lukas'ta bir gümrük memurunun ahlaklı davranışı, Matthaesus'da bakirelerin inanç güçlerine ilişkin bir önceki örnek). Bu Luk.12,33'de daha belirgin bir şekilde ortaya çıkar, ki burada manevi değerler dünyevi değerlerin üzerinde gösterilir. Yine de insanın kendisine emanet edilen mülklerle sorumlu bir biçimde hareket etmesi, maddi hususlara da yöneliktir. Örneğin yoksulları ve zarar görmüşleri destekleme tavsiyesinde bulunulduğu yerde dahi, söz konusu maddi ya da parasal desteğe bir değer biçilir. Yani maddiyat genel olarak değersiz kabul edilmez. Bu durumda önemli olan, örneğin paranın kendi başına bir amaç mı teşkil ettiği, yoksa anlamlı bir şey için mi kullanıldığıdır. – Matth.6,24 : Tanrı ve dünya malına aynı anda hizmet edilemez.

Örneğin yalan söylemek ve aldatmak, çalışma arkadaşlarını maddi ve manevi anlamda taciz etmek ve zararsızlıkları (suç işlemeyen) insanlar ve başka yaratıklar açısından yeterli derecede kanıtlanmış olmayan projeleri gerçekleştirmek, İsa'nın her an örneğini verdiği sorumlu bir birlikte yaşayışa uygun değildir. İsa, sürekli olarak sözde "mecburiyetleri" ön plana çıkarmayı da öğretmemektedir. Aynı zamanda haklılık ve adalet de söz konusudur.

İslam'daki faiz yasağı bilinen bir husustur. Ama Yahudi ve Hıristiyanlar da İncil'de benzer tavsiyeler bulabilirler :

Hesekiel 18,8 ve 9 : Tefecilik yapmayan, (aşırı) faiz almayan, elini haksız olandan çeken, insanlar arasında adil yargıda bulunan, benim hukukuma göre yaşayan ve ciddi bir şekilde bu yönde davranmasına ilişkin emirlerime riayet eden, dindar bir adamdır. Hayat onun olacaktır, der Efendimiz.

Ayrıca bkz. Esra 7,24 : (belirli mesleklere ilişkin faiz, gümrük ve vergi yasakları); ne var ki, Sözler 28-8, örneğin faiz vb. yollarla elde edilmiş olan paranın nihayetinde nasıl kullanılması gerektiği konusunu işlediği şeklinde de yorumlanabilmektedir.

Ayrıca bkz. Mt.23,23 ve mt. 17,24.

İncil, gereksiz yere borca girmemeyi (Özdeyiş 22:7), ileriye görerek plan yapmayı (Özdeyiş 21:5) ve bilgeliği ve akli sahiplenmeyi öğütler (örneğin Özdeyiş 4:5-8). Tasarruf yapılması öğütlenmekte olup, bahsi geçtiği üzere her sene dini bayramlara iştirak edilebilmesi ve bunun için gerekli nimetlerin elimizde bulunabilmesi için her şeyin "ondalığı" bir yana ayrılmalıdır (5. Tesniye 14:22-27). Paulus, Hıristiyanlardan ihtiyaç halinde dardaki diğer Hıristiyanlara el uzatabilmek için her hafta kenara bir miktar para ayırmalarını istemekte (1. Korintliler 16:1, 2) ve dünyevi servetle ölçülü bir ilişki belirlemektedir (1. Timoteos 6:8). İsa, örneğin bir inşaata başlamadan önce yeterli para bulunup bulunmadığının hesaplanması gerektiğini varsaymaktadır (Luka 14:28). Sürdürülebilir bir geçim biçimi günümüzde de bir terapi ve bir ihtiyat olarak rağbet görür: kişisel, ekonomik ve kamudaki aşırı borçlanma dünya çapındaki mali istikrarsızlıkların sebebidir. Christuswege İnternet sitesi politik bir amaç gütmemektedir, bu nedenle burada yalnızca genel bakış açıları gösterilmektedir.

*) Ernst Fehr'e göre. Kendisi Zürih Üniversitesi Ampirik İktisat Araştırmaları Enstitüsü başkanıdır. "Bilim tayfı" dergisinin Mart 2002 sayısındaki röportaj : "Karşılıklı diğergamlık..."

**) Bu değerler daha ziyade manevi bir bakış açısıyla, başka dillerde yazılmış olan ana metinlerdeki *Dağ Vaazı* bölümünde açıklanmaktadır.

***) Ayrıca bkz. özel sayfamıza : "[Ahlakın temelleri](#)"

[Geri : Başlangıç sayfası http://www.ways-of-christ.com/tr](http://www.ways-of-christ.com/tr)

Mesih'li Yollar Homepage'ine

İsa Mesih'in yolları, beşeri bilinç ve insanlıkla dünyanın değiştirilmesine yönelik katkıları.

Çok sayıda bilimsel ve deneysel sahadan kaynaklanan, yeni bakış açılarının yer aldığı, bağımsız bir bilgilendirme sayfasıdır.

Ayrıca kişisel gelişim için pratik ip uçları vardır.

İsa Mesih'in yolları

<http://www.ways-of-christ.com/tr>

Uyarı : Yayıncı bilgileri, Copyright

Bu Internet sayfalarının çıktısını alabilir ve içeriği değiştirmeksizin kopyalarını dağıtabilirsiniz.

1991 – 2011 arasında oluşturulmuş olup, İnternet'te ilk olarak 30.01.2001 tarihinde yayınlanmıştır. Bu, ayrıntılı metinlerden yapılan yeni ve Türkçe bir alıntıdır. Söz konusu ayrıntılı versiyon birçok dilde mevcuttur.

Yazar : Mesih'li Yollar Projesi (Christuswege/ Ways of Christ™).

“Mesih'in Yolları” isimli İnternet sitesi, bir araştırma ve bilgilendirme projesidir. Kiliselerden, mezheplerden ya da başka dini cemaatlerden bağımsızdır (ancak bunlara karşı da değildir). Bu site, dinler arasında barışçıl ilişkileri ve daha derin bir anlaşmayı teşvik etmektedir. “Mesih'in Yolları” ticari kazanç ve siyasal etkinlik amaçlamamaktadır. Mesih'in Yolları misyonerlik ile uğraşmamakta ve üye kazanmak için reklam yapmamaktadır.

Mesih'li Yollar'a e-mail göndermek : [- Eğer mümkünse, lütfen İngilizce, Almanca veya Fransızca yazın.](mailto:info@ways-of-christ.com) <http://www.ways-of-christ.com/form/form.htm>

(Printed version in German copyright editor O.Boehm.)

[Geri : Başlangıç sayfası](#)